TEKNOLOJİ DERSİ

10 Yıl Sonra Hangi Meslekler Olacak?

Yapay zekâ çağında meslekler: hangisi kalacak, hangisi değişecek, hangisi yeni doğacak

SORU 1

Büyüyünce ne olmak istiyorsun?

Herkes tek kelimeyle bir meslek söylesin!

AKLINDA TUT

Söylediğin mesleği aklında tut

Dersin sonunda aynı soruyu bir daha soracağım. Bakalım cevabın değişecek mi?

⏪

Önce geçmiş

Kaybolan mesleklere bakacağız

🤖

Sonra bugün

Yapay zekâyı tanıyacağız

🔮

En son gelecek

10 yıl sonrasını tahmin edeceğiz

SORU 2

Elektrik yokken sokak lambalarını her akşam kim yakardı?

Bir zamanlar bu bir meslekti.

CEVAP

Lambacı

Her akşam elinde uzun bir sopayla sokak sokak dolaşır, gaz lambalarını tek tek yakardı. Sabah olunca da söndürürdü.

💡

Ne değişti?

Elektrikli lambalar geldi ve lambalar kendi kendine yanmaya başladı.

👋

Sonuç

Lambacılığa gerek kalmadı. Meslek yavaş yavaş ortadan kalktı.

SORU 3

Çalar saat yokken işçileri sabah kim uyandırırdı?

İpucu: Elinde çok uzun bir sopa vardı.

CEVAP

Uyandırıcı

Yaklaşık 100 yıl önce İngiltere'de bazı insanlar para karşılığında sabah erkenden sokakları dolaşır, uzun bir sopayla pencerelere tık tık vururdu.

Ne değişti?

Ucuz çalar saatler her eve girdi. Bu mesleğe gerek kalmadı.

Tanıdık geldi mi?

Ramazan davulcuları da insanları sahura böyle uyandırır.

SORU 4

“Computer” (bilgisayar) eskiden bir mesleğin adıydı. Sence ne iş yaparlardı?

Evet, makine değil, insan!

CEVAP

Hesap yapan insanlar

Makineler yokken zor matematik işlemlerini insanlar kâğıt kalemle yapardı. İngilizcede onlara “computer”, yani “hesaplayıcı” denirdi.

🚀

Uzaya giden hesaplar

NASA’da ilk roketlerin yolunu bu insan hesaplayıcılar hesapladı.

💻

Ne değişti?

Elektronik bilgisayarlar geldi. Meslek bitti, adı makineye kaldı.

Meslekler hep değişti.
Kaybolanların yerine yenileri geldi.

SORU 5

Anne baban senin yaşındayken bu mesleklerden hangisi vardı?

YouTuber · Uygulama geliştirici · Sosyal medya uzmanı · Drone pilotu

CEVAP

Hiçbiri!

Bugün milyonlarca insanın yaptığı bu işler, anne baban çocukken bildiğimiz anlamda birer meslek değildi.

▶️

2005

YouTube kuruldu. Ondan önce “YouTuber” diye bir kelime yoktu.

📱

2008

Telefonlara uygulama mağazaları geldi. Uygulama geliştiricilik doğdu.

🔮

Ya senin mesleğin?

Belki o da henüz icat edilmedi.

SORU 6

Yapay zekâ nedir? Bir robot mu?

Bugün yapay zekâ kullanan var mı?

CEVAP

Örneklerden öğrenen bir bilgisayar programı

Robot olmak zorunda değil. Çoğu zaman telefonunun içinde, sen fark etmeden çalışır.

Yüz tanıma

Yüzüne bakıp telefonun kilidini açar

Öneriler

Seveceğin videoyu tahmin eder

Çeviri

Bir dili başka bir dile çevirir

Sohbet

Sorularına yazarak cevap verir

SORU 7

Yapay zekâ en çok hangi işlerde iyidir?

Düşün: Bir makine neyi insandan iyi yapar?

CEVAP

Tekrar eden ve kuralı belli işlerde

Yorulmaz, sıkılmaz, çok hızlıdır. Binlerce örneğe saniyeler içinde bakabilir.

🔁

Tekrar eden işler

Aynı formu bin kez doldurmak

🔍

Çok veriye bakmak

Milyonlarca fotoğraf içinden birini bulmak

✍️

Taslak hazırlamak

Yazı, resim, çeviri ve kod için ilk denemeyi yapmak

SORU 8

Peki yapay zekâ nelerde zorlanır?

Düşün: Sen neyi bir makineden iyi yaparsın?

CEVAP

İnsana özgü işlerde

Yapay zekâ çok şey bilir ama yaşamaz, hissetmez, sorumluluk almaz.
Bazen de yanlış bir şeyi çok emin söyler.

❤️

Önemsemek

Üzgün bir arkadaşı teselli etmek

🔧

El becerisi

Dar bir dolabın içindeki musluğu tamir etmek

⚖️

Sorumluluk

Önemli bir kararın arkasında durmak

💡

Hayal gücü

Kimsenin düşünmediğini düşünmek

Oyun zamanı: Değişir mi, kalır mı?

Bir meslek göstereceğim. “Kalır” diyenler elini kaldırsın, “değişir” diyenler kaldırmasın!

OYUN · 1 / 5

🛒 Kasiyer: değişir mi, kalır mı?

Kalır diyenler elini kaldırsın!

AZALIYOR

Kasiyer

Markette ürünleri kendin okuttuğun kasaları gördün mü? Dünyada kasiyerlik, sayısı en hızlı azalan meslekler arasında.

🤖

Neden?

Barkod okutmak tekrar eden bir iş. Makineler bunu kolayca yapıyor.

🤷

Kalan ne?

Müşteriye yardım etmek ve sorun çözmek hâlâ insan işi.

Kaynak: Dünya Ekonomik Forumu, Future of Jobs Report 2025 (2025–2030 tahmini)

OYUN · 2 / 5

Doktor: değişir mi, kalır mı?

Kalır diyenler elini kaldırsın!

KALIR AMA DEĞİŞİR

Doktor

Yapay zekâ röntgen ve tahlil sonuçlarına bakıp doktora ipucu verebiliyor.
Ama hastayı dinleyen, karar veren ve sorumluluk alan yine doktor.

🤖

Yapay zekânın işi

Binlerce görüntüyü hızlıca taramak

❤️

Doktorun işi

Dinlemek, anlamak, karar vermek

OYUN · 3 / 5

🚕 Şoför: değişir mi, kalır mı?

Kalır diyenler elini kaldırsın!

DEĞİŞİYOR

Şoför

Dünyada bazı şehirlerde sürücüsüz taksiler yolcu taşımaya başladı bile.
Ama kalabalık sokaklar, kötü hava ve beklenmedik durumlar hâlâ çok zor.

Yakın gelecek

Bazı yollarda kendi giden araçlar, çoğu yerde insan sürücüler

Yeni işler

Bu araçları uzaktan izlemek ve bakımını yapmak

OYUN · 4 / 5

🔧 Tesisatçı: değişir mi, kalır mı?

Kalır diyenler elini kaldırsın!

KALIR

Tesisatçı

Her evin tesisatı farklıdır. Dar bir köşeye uzanmak, sorunu bulmak ve eldeki malzemeyle çözmek robotlar için çok zor.

💪

El becerisi

Robotların en çok zorlandığı alan

🏠

Aynı durumda olanlar

Elektrikçi, marangoz, tamirci, kuaför

OYUN · 5 / 5

🍎 Öğretmen: değişir mi, kalır mı?

Dikkatli oy verin, öğretmeniniz izliyor!

KALIR AMA DEĞİŞİR

Öğretmen

Yapay zekâ konu anlatabilir, soru hazırlayabilir. Ama seni tanıyan, moralin bozukken fark eden ve sana inanan bir öğretmenin yerini tutamaz.

🤖

Yapay zekânın işi

Alıştırma hazırlamak, tekrar ettirmek

🍎

Öğretmenin işi

Merak uyandırmak, yol göstermek

Çoğu meslek yok olmuyor. İçindeki sıkıcı işler makineye geçiyor.

SORU 9

2030'a kadar dünyada işler azalacak mı, artacak mı?

El kaldırın: Azalacak diyenler? Artacak diyenler?

CEVAP

Artacak

Dünya Ekonomik Forumu’nun tahminine göre bazı işler kaybolacak ama daha fazlası ortaya çıkacak.

170
milyon yeni iş ortaya çıkacak

92
milyon iş ortadan kalkacak

+78
milyon iş: aradaki fark, yani artış

Kaynak: Dünya Ekonomik Forumu, Future of Jobs Report 2025 (2025–2030 tahmini)

SORU 10

Sence en hızlı büyüyen meslekler hangileri?

Peki ya en hızlı azalanlar?

CEVAP

Veri ve yapay zekâ uzmanları

Aynı rapora göre 2030’a kadar en hızlı büyüyen ve en hızlı azalan meslekler:

📈 Hızla büyüyenler

- Büyük veri uzmanı
- Finans teknolojisi mühendisi
- Yapay zekâ uzmanı
- Yazılım ve uygulama geliştirici

📉 Hızla azalanlar

- Posta memuru
- Banka veznedarı
- Veri giriş elemanı
- Kasiyer

Kaynak: Dünya Ekonomik Forumu, Future of Jobs Report 2025 (2025–2030 tahmini)

SORU 11

10 yıl sonra, bugün olmayan hangi meslekler olabilir?

Hayal gücünüzü kullanın. Yanlış cevap yok!

TAHMİN

Belki bunlar

Kimse kesin bilemez. Bunlar sadece birer tahmin:

Robot bakım ustası

Evlerdeki ve fabrikalardaki robotları tamir eder

Yapay zekâ eğitmeni

Yapay zekâya bir işi doğru yapmayı öğretir

Drone trafik görevlisi

Gökyüzündeki kargo drone'larını yönetir

Veri dedektifi

Sahte videoları ve yanlış bilgiyi ortaya çıkarır

SORU 12

Meslekler değişse de hangi beceriler hiç eskimez?

İpucu: Makinelerin zorlandığı şeyleri hatırla.

CEVAP

İnsana özgü beceriler

Şirketler gelecekte teknoloji bilgisinin yanında bu becerileri de arayacaklarını söylüyor.

🔍

Merak

Soru sormak, araştırmak

🎨

Yaratıcılık

Yeni fikirler üretmek

🤝

Takım çalışması

Birlikte iş başarmak

📚

Öğrenmeyi sevmek

Kendini sürekli yenilemek

Kaynak: Dünya Ekonomik Forumu, Future of Jobs Report 2025 (2025–2030 tahmini)

SORU 13

Geleceğe bugünden nasıl hazırlanırım?

Daha ortaokuldayım, ne yapabilirim ki?

CEVAP

Dört küçük adım

Meslek seçmek için acele etme. Önce bunları dene:

❓

Merak et

Her gün bir “neden?” sorusu sor

🔨

Bir şey üret

Çizim, hikâye, video, oyun ya da kod

🤖

Yapay zekâyı doğru kullan

Kopya çekmek için değil, öğrenmek için

📖

Oku ve dene

Yeni şeyler öğrenmekten korkma

Geleceğin en önemli becerisi:
yeni şeyler öğrenebilmek.

SON SORU

Tekrar soruyorum: Büyüyünce ne olmak istiyorsun?

Bir soru daha: Yapay zekâ o meslekte sana nasıl yardım edebilir?

BİTTİ

Teşekkürler!

Sorusu olan var mı?

